

Covid-19 Salgını ve Güncel Gelişmeler Işığında Kişisel Verilerin Korunması

Av. Deniz Tuncel

Ortak, Hergüner Bilgen Özeke Avukatlık Ortaklığı

**Bu sunumda yer alan yazılı ve sözlü görüş ve değerlendirmeler sunumu yapan kişi/kişilerin kişisel değerlendirmeleridir. TEID'in görüşünü yansıtmamaktadır.*

Konular

I. Mevzuatın Güncel Gelişmeler Işığında Yorumlanması

1. Yeni Koronavirüs salgını çerçevesinde gelişmeler
2. İşçi-işveren ilişkisi içerisinde kişisel verilerin işlenmesi
3. Salgın süresince süreler ve VERBİS kaydı

- Kurum gözünden “Doğru Bilinen Yanlışlar”

II. Kişisel Verilerin Yurtdışına Aktarılması

1. Kurum’un henüz güvenli ülke belirlememiş olması
2. Veri Aktarım Taahhütnamesi ve Bağlayıcı Şirket Kuralları

I. Kişisel Verilerin Korunması Mevzuatının Güncel Gelişmeler Işığında Yorumlanması

Kişisel Verilerin Korunmasına ilişkin Mevzuat

- 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Uyarınca:
 - **Kişisel veri**, kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgiyi;
 - **Özel nitelikli kişisel veri** ise, kişilerin ırkı, etnik kökeni, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini, mezhebi veya diğer inançları, kılık ve kıyafeti, dernek, vakıf ya da sendika üyeliği, **sağlığı**, cinsel hayatı, ceza mahkûmiyeti ve güvenlik tedbirleriyle ilgili verileri ile biyometrik ve genetik verilerini ifade etmektedir.
- Özel nitelikli kişisel veri, istisnalar saklı kalmak şartıyla, kural olarak yalnızca açık rıza ile işlenebilir. Kişilerin koronavirüs hastalık durumları da bu çerçevede özel nitelikli kişisel veri olarak açık rıza olmadan işlenemeyecektir.
- Kanun'un 6. maddesinin 3. fıkrası çerçevesinde açık rıza olmadan da özel nitelikli veri işlenebilmektedir.
- Kanun'un 28. maddesi kapsamında sayılan istisnai hallerde Kanun hükümleri uygulanmayacaktır. Kamu kurum ve kuruluşlarına yönelik istisna:
 - *Bkz. 27 Mart 2020 tarihinde yayınlanan Kurum duyurusu. Ör. Sağlık Bakanlığı'nın konum verisi işlemesi 28. madde kapsamında Kanun'dan istisna tutulacaktır.*

İşçi-İşveren İlişkisi İçerisinde Kişisel Verilerin Korunması

- İşçi-işveren ilişkisi içerisinde, çalışanların sağlık verisinin açık rıza olmadan işlenmesi, Kanun'un 6. maddesinin 3. fıkrası uyarınca yalnızca [*"tıbbi teşhis ve tedavi amacıyla,"*] sır saklama yükümlülüğü bulunan kişilerce gerçekleştirilebilir.
 - Sağlık verisi, işyeri hekimi/hemşiresince bu çerçevede işlenebilir.

ANCAK 27 Mart 2020 tarihinde Kurum, işveren düzeyinde salgınla mücadeleye yönelik açıklamalar getirdi:

- **İşveren, bir çalışanın virüs taşıdığını meslektaşlarına/diğer çalışanlarına açıklayabilir mi? EVET, AMA...**
- **Bir işveren, binadaki tüm personelden ve ziyaretçilerden virüsten etkilenen ülkelere yakın dönemde gerçekleştirdikleri seyahatler ve ateş vb. virüs belirtileri hakkında bilgi talebinde bulunabilir mi? EVET, AMA...**
- **İşveren tarafından kamu sağlığı amacıyla çalışanların sağlık bilgileri yetkililerle paylaşılabilir mi? EVET.**
- 23 Mart 2020 tarihli EGM Özel Güvenlik Denetleme Başkanlığı'nın yazısı uyarınca özel güvenlik görevlilerinin ateş ölçer cihazı kullanması özel güvenlik mevzuatına uygun olduğu kabul edilmektedir.
 - KVKK bakımından öneriler:
 - a. ateş ölçer kullanan güvenlik personeli ile gizlilik sözleşmesi imzalanması;
 - b. sağlık verisinin işlendiğine dair aydınlatma yapılması;
 - c. söz konusu işleme sonucunda kayıt tutulmaması.

Salgın Süresince Veri İhlali Bildirim Yükümlülüğü ve VERBİS Kaydı

- Kurum tarafından 23 Mart 2020 tarihinde yapılan duyuru çerçevesinde veri sorumlularının Kanun'da belirtilen sürelere riayet etmesi gerektiği, ancak olağanüstü durumların da (uzaktan çalışma, dönüşümlü çalışma) dikkate alınacağı belirtilmiştir.
- Kurum, ayrıca şikayet ve veri ihlali bildirimlerinin internet sitesi üzerinden, ya da posta veya e-posta yoluyla; VERBİS kaydının ise posta, e-posta yoluyla ya da KEP üzerinden yapılması kararı almış olup, bu süreç zarfında elden başvuru yapılamamaktadır.
- Kurum, henüz VERBİS Kayıt süresi bakımından yeni bir süre uzatımı kararı almamıştır.

KVKK Gözünden ‘Doğru Bilinen Yanlıklar’

- Kurum, 12 Mayıs 2020 tarihinde Kanun ile ilgili doğru bilinen yanırlar kılavuzu yayınlamıştır. Kılavuzda yer alan bazı açıklamalar:
 - Şirketler topluluğu için, veri sorumlusu olması bakımından her bir şirketin kişisel verinin işleme amaç ve vasıtalarını belirleme ve veri kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olma unsurlarına bakılacağı;
 - İşçi-işveren ilişkisinde özlük dosyası oluşturulurken kullanılan kimlik bilgilerinin işlenebilmesi için kanunda açıkça öngörölme şartına dayanılabileceği, ayrıca açık rızaya gerek duyulmayacağı;
 - Aydınlatma metni ve açık rıza metinlerinin ayrı sayfalarda veya aynı sayfada ayrı bölüm/başlık altında hazırlanması ve her birinin ayrıca imzalanması gerektiği;
 - Çağrı merkezlerinin kısa ve anlaşılır biçimde aydınlatma yapması gerektiği, katmanlı aydınlatma kapsamında dahi, sadece bir internet sitesi linkinin verilmesinin yeterli olmayacağı.

II. Kişisel Verilerin Yurtdışına Aktarılması

Kişisel Verilerin Yurtdışına Aktarılması: Güvenli Ülke Problemi

- Kişisel veriler kural olarak ilgili kişinin açık rızası olmadan yurt dışına aktarılamaz, istisnası:
 1. Kişisel verinin aktarılacağı ülkede yeterli koruma bulunmaktaysa (güvenli ülke);
 2. Yeterli koruma bulunmuyorsa Türkiye'deki ve kişisel verilerin yurtdışında aktarılacağı veri sorumlularının yazılı taahhüdü ve Kurul izni gerekmektedir.
- Güvenli ülkeler Kurum tarafından belirlenecektir, ancak henüz hiçbir ülke “güvenli ülke” olarak ilan edilmemiştir.
- Bu durumda, yurtdışına veri aktarımında uyumluluğun sağlanması için veri sorumlularınca taahhüt verilmesi (ya da “Bağlayıcı Şirket Kurallarının” oluşturulması) ve Kurul izni veya ilgili kişilerden açık rıza alınması gerekmektedir.

İkinci Seçenek: Veri Aktarım Taahhütnamesi

- Türkiye'deki veri sorumlusu ve verilerin aktarılacağı veri sorumlularının yazılı taahhüdü ve Kurul izni ile kişisel veriler, ilgilinin açık rızası alınmadan yurt dışına aktarılabilir.
- Kaynak düzenleme 95/46 sayılı Direktifi çerçevesinde, bu taahhütname taraflar için bağlayıcı bir yasal metin çerçevesinde (sözleşme veya taahhütname gibi) yeterli teminatların verilmesi veya Komisyon'un belirlediği "Standart Sözleşme Hükümleri"nin ("Standard Contractual Clauses") sözleşmeye derç edilmesi ile kurulabilir.
- Kurum 9 Mart 2020 tarihinde işbu "Standart Sözleşme Hükümleri" benzeri, yurtdışına yapılacak veri aktarımında veri sorumlularınca hazırlanacak taahhütnamede bulunacak asgari unsurları belirlemiştir.
 - Uygulamadaki tıkanıklığın aşılması için bir bildirim ya da *self-assessment* modeline geçilmesi düşünülebilir.

Çok Uluslu Şirketler Topluluğu İçin: Bağlayıcı Şirket Kuralları

- 10 Nisan 2020 tarihli Kurum duyurusu çerçevesinde, taahhütname yerine, birden fazla ülkede bağlı şirketleri bulunan şirket grupları için daha işlevsel bir çözüm olarak “Bağlayıcı Şirket Kuralları”nın belirlenmesi öngörölmüştür.
- Bağlayıcı Şirket Kuralları’nda bulunması gereken asgari unsurlar da Kurum tarafından belirlenmiştir.
- Bağlayıcı Şirket Kuralları, bu asgari unsurları içerecek şekilde düzenlenmeli ve Kurum’un onayına sunulmalıdır.

Bağlayıcı Şirket Kuralları ve Taahhütname Karşılaştırması

Veri Aktarım Taahhünamesi

- Taahhütname, aralarında bağlı şirket veya kardeş şirket ilişkisi bulunmayan veri sorumluları ve veri işleyenler bakımından da kullanılabilir.
- Taahhütname, veriyi alan ve veren arasında, ikili olarak kurulan bir sözleşmedir.
- Taahhütname ile taraflar 6698 Sayılı Kanun'a uygun olarak veri işlemeyi taahhüt ederler.

Bağlayıcı Şirket Kuralları

- Bağlayıcı Şirket Kuralları, yalnızca aynı şirketler grubu içerisindeki veri sorumluları ve veri işleyenler için öngörülmektedir.
- Bağlayıcı Şirket Kurallarına grup şirketlerinin tamamı taraf olacaktır.
- Bağlayıcı Şirket Kuralları ile grup şirketlerinin veri işleme prosedürleri belirlenmekte ve bu çerçevede grup içerisinde görevli organlar ve çalışanları da bağlayıcı nitelikte bir şirket politikası dokümanı oluşturulmaktadır.
- Başvurular, Kurum tarafından, başvuru tarihinden itibaren bir (1) yıl içerisinde değerlendirilerek sonuca bağlanır. Gerekmesi halinde bu süre, altı (6) aylık sürelerle uzatılabilir.

Bağlayıcı Şirket Kuralları ve Başvuru

- Bağlayıcı Şirket Kuralları hukuken bağlayıcı nitelikte hazırlanmalıdır. Şirket iç yönetimi bakımından bu kuralların uygulanması için çalışanlara yönelik iş sözleşmesi, gizlilik sözleşmesine hükümler eklenebilir veya iç yönerge düzenlenebilir.
- Bağlayıcı Şirket Kuralları ile Kanun'da belirtilen aydınlatma yükümlülüğü ve ilgilinin başvuru imkanları, yurt dışındaki veri sorumlusu bakımından da uygulanabilir hale getirilmektedir. Ayrıca Bağlayıcı Şirket Kuralları ile yükümlülük altına giren şirketin, bu kuralara uyumun denetimi için de bir sistem oluşturması ve personel görevlendirmesi öngörülmektedir.
- Bağlayıcı Şirket Kuralları ile yetkili kurum Türkiye Kişisel Verileri Koruma Kurumu ve yetkili yargı mercii Türkiye Cumhuriyeti mahkemeleri olarak belirlenmektedir.
- Grup bünyesindeki herhangi bir ihlal halinde, birinci derecede sorumlu ve muhatap, Türkiye'de Kurum'a başvuruyu da yürütecek olan grup şirketi olacaktır.

Yurt Dışına Kişisel Veri Aktarımı

Aktarım yeterli korumanın bulunduğu bir ülkeye mi yapılmaktadır?

Evet

Güvenli Ülke Listesi

Hayır

Açık rıza alınacak mı?

Evet

Veri aktarımı bir hizmet şartı mı?

Hayır

Açık Rıza

Açık Rıza

Açık Rıza Verilmediyse

Türkiye'de Server

Hayır

Verinin aktarılacağı veri sorumlusu-işleyeni ile taahhüname

Grup Şirketine Aktarım Yapılıyorsa

Bağlayıcı Şirket Kuralları

Taahhüname ve BŞK için Kurum tasdiki gerekmektedir.

Kimi veri sorumlularının Türkiye'deki faaliyetleri için Türkiye'de server kurdukları da görülmektedir.

Teşekkürler!

Av. Deniz Tuncel
Ortak, Hergüner Bilgen Özeke Avukatlık Ortaklığı